

Megemlékezés Kiefer Ferencről

Nagy öröm számomra, hogy Kiefer Feriről beszélhetek ezen a fontos eseményem, amikor egy nagyszerű ember és kiemelkedő tudós életét ünnepeljük.

Feri volt számomra a kapocs régi és új szakmai életem között. Ő volt az egyetlen ember akivel sohasem vesztettem el a kapcsolatot, miután az USAba mentem. Rendszeresen leveleztünk, mindig tudni akarta, kerdezte, hogy mi van velem. Én is mindig követtem a szakmai életet, es minden irományanak orultem. Nyaronta rendszeresen találkoztunk. Együtt ebédeltünk a kedvenc halászsárdájában, a Károly étteremben vagy a Marriott szálló éttermében, ahol egy kis pálinka és jó ebéd mellett megbeszéltük a világ folyását es a pragmatika fejleményeit.

Talakoztunk háromszor az US-ban is. Egyszer egy floridai konferenciáról rohantam vissza New Yorkba, hogy meg találkozzak Ferivel, mielőtt hazautazik. A Patsy's Italian éttermben volt a találkozásunk. Lefoglaltam az asztalt, de a gépem kesett. Newarkrol kellett átjönnöm Manhattanbe. Legalább egy óra az út taxival. Szerencsere jó taxist fogtam ki, így csak kb. 20 percet késtem. Feri ott vart az etteremben. Mentegetoztem a keses miatt. Mosolygott es azt mondta. „Ugyan, addig legalább kiolvastam az étlapot. Te mit szoktal itt enni?”

Feri sohasem tanított engem, de mégis tanítványának tekintem magam. Nelküle talán sohasem kötöttem volna ki a pragmatikánál, hiszen Papp Ferencnél generative grammatikán nevelkedtem. Talán az 1983 ban megjelent „Előfeltevések elmélete” könyv jelentette számomra a váltás szükségességet. A könyvet nehéz volt olvasni, de nagyon gondolat- ébreszto volt. Attól kezdve fordult érdeklődésem a pragmatika felé.

Van egy dolog, amit sohasem felejték el Ferinek. Ott volt mellettem, amikor talán életem egyik legfontosabb döntését kellett meghozom. Pragmatikai vizsgálódásaim során láttam azt,

hogy minden amit erről a kutatási területről tudunk, tulajdonképpen egy adott nyelven belül érvényes. Sokat tudunk az angol nyelv pragmatikájáról, a német nyelv pragmatikájáról, a francia nyelv pragmatikájáról, stb. A pragmatikai szabályok szépen működnek az egyes nyelveken belül. „De mi van akkor, ha a beszélők nem anyanyelvükön társalognak, más nem anyanyelvű beszélőkkel? Vajon akkor is ugyanúgy működik a pragmatika?”- kérdeztem Ferit, egy 2003-ban történt találkozásunk során. Gondolkozott egy kicsit, majd azt mondta: „Jó kérdés. Kutasd meg.” Ennyi. Persze még többször is beszélgettünk erről a dologról. De ez a két rövid mondat indított el a tulajdonképpeni tudományos pályámon. Akkor köteleztem el magam az interkulturális pragmatika mellett, amely azóta már egy új tudományos területté nőtte ki magát, önálló szaklappal, konferencia sorozattal és most egy saját kézikönyvel is (Cambridge Handbook of Intercultural Pragmatics).

Feri továbbra is segített nehéz döntésekben. Mikor az „Intercultural Pragmatics” folyóiratot alapítottam 2004-ben a kérdés az volt, hogy Cambridge University Press vagy Mouton De Gruyter legyen a kiadó. Nehez volt a választás, mert mindkét kiadó szívesen látta volna az új folyóiratot. Persze ismét Ferihez fordultam tanácsért. Ő a Mouton De Gruytert javasolta. Szívesen megfogadtam a tanácsát, mert nyelvészetben a Mouton korábban egy márka volt. Azt hiszem jó döntés volt.

Feri 17 éven át volt a szaklap szerkesztőbizottságában. Nem csak névlegesen. Sokszor kellett kemény döntéseket hozni tanulmányok kiadásáról. Többször előfordult, hogy nagy nevű tudósok adtak be olyan tanulmányt, amely alacsony színvonalú volt. Feri megtanított arra, hogy csak egy dolog számít: a szakmai minőség. Lehet bármilyen ismert név is a szerző, ha a tanulmány nem üti meg a várt színvonalat, akkor azt el kell utasítani. Sokszor nehéz szívvél bár, de megfogadtam a tanácsát. Talán ezért van az Intercultural Pragmatics szaklap az impact factort

tekintve a második helyen a Journal of Pragmatics után 12 pragmatikai folyóirat közül már hosszú évek óta. Hát igen, ezeket a dolgokat nem lehet elfelejteni, mint ahogy Ferit sem: a hatalmas tudását, a segítőkészségét, a barátságos mosolyát. Köszönjük Feri, hogy sokáig közöttünk voltál, és köszönöm, hogy ismerhettelek.

Kecskés István

Distinguished Professor of the State University of New York